

10. SINIF KONU TESTLERİ

5

AKARSULARIN OLUŞTURDUĞU YER ŞEKİLLERİ

1) Akarsu yatağının herhangi bir kesitinden saniyede geçen su miktarına akım (debi) denir.

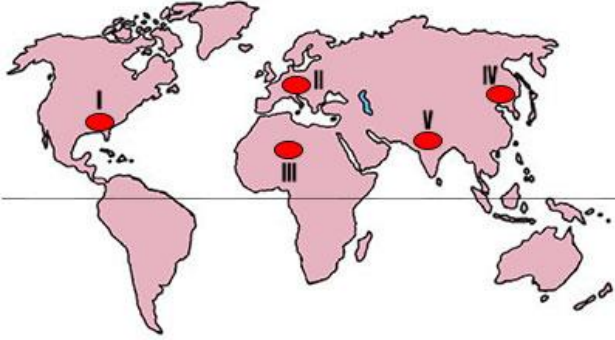
Buna göre akarsu debisini etkileyen;

- I. yağış miktarı,
- II. arazi yapısını oluşturan kayaların cinsi,
- III. sıcaklık değerleri,
- IV. akarsuyun tarımda kullanılması,
- V. bitki örtüsü

faktörlerinden hangisi doğal koşullarla açıklanamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2) Dünya üzerinde en etkili olan dış kuvvet akarsudur.

Haritada verilenlerden hangisinde akarsuların oluşturduğu yer şekilleri daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3) I. Akarsuların akış hızının fazla olduğu yerlerde çentik vadiler görülür.

II. Kurak ya da yarı kurak bölgelerde sel sularının yamaçları aşındırmasıyla Kırgıbayır oluşur.

III. Eğimin azaldığı yerlerde akarsular menderes çizerek akar.

Yukarıda verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

4) Akarsu aşındırmasının şiddetli olduğu yerler için;

- I. Akarsu rejimi düzenlidir.
- II. Akarsu debisi yüksektir.
- III. Akarsular dar ve derin vadilerde akış gösterir.
- IV. Akarsuların boyları uzundur

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5) I. Taban seviyesi ovası

II. Deltalar

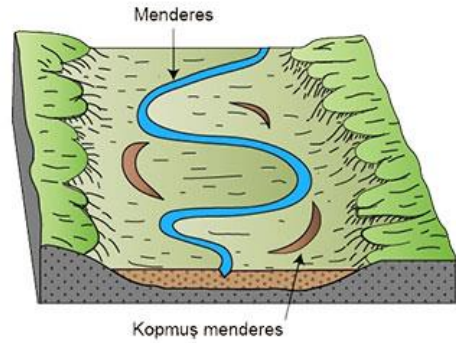
III. Kırgıbayır

IV. Şelale ve dev kazanı

Yukarıda verilen yer şekillerinden hangilerinin geniş yer kapladığı bölgelerde tarımsal faaliyetler yapılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6) Aşağıdaki şekilde bir akarsuya ait kesit verilmiştir.

Yukarıdaki görselde verilen yer şekillerini oluşturan akarsu için;

- I. Akarsuyun akış hızı fazladır.
- II. Akarsu yatak değiştirmiştir.
- III. Akarsuyun boyu uzamıştır.
- IV. Akarsuyun taşıdığı alüvyon miktarı artmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7) Aşağıdakilerden hangisi akarsuların oluşturduğu aşındırma şekillerinden birisidir?

- A) Plato
B) Delta
C) Birikinti konisi
D) Irmak adası
E) Dağ içi ovası

cogrfayahocasi.com

cogrfayahocasi.com

cogrfayahocasi.com

cogrfayahocasi.com

8) Akarsuların denize döküldüğü yerlerde delta oluşması için;

- I. kıta sahanlığı dar olmalı,
- II. akarsu bol alüvyon taşımalı,
- III. kıyıda gel-git genliği az olmalı

Özelliklerinden hangilerine sahip olması gerekir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

9) I. Peribacası

- II. Plato
- III. Seki (taraça)
- IV. Menderes (büklüm)

Yukarıda verilen yer şekillerinden hangileri hem akarsu aşındırma hem de biriktirmesi sonucu oluşur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

10) Akarsuların sularını topladığı alana havza denir.

Akarsu, sularını denize ulaştırabiliyorsa açık havza, ulaştıramıyorsa kapalı havza denir. Örneğin Kızılırmak, Yeşilirmak, Sakarya gibi akarsular Karadeniz açık havzasında yer alır. Özalp, Karasu gibi akarsular da Van Gölü kapalı havzasında yer alır.

Buna göre Van Gölü'nün kapalı havza olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim koşulları
- B) Akarsuların boylarının kısa olması
- C) Van Gölü'nün yüksekte yer alması
- D) Akarsuların akış hızının az olması
- E) Van Gölü'nün etrafının yüksek dağlarla çevrili olması

11) "Türkiye'deki akarsular genel olarak hızlı akar." diyen bir araştırmacı bu görüşünü kanıtlamak için aşağıdakilerden hangisini söyleyemez?

- A) Akarsular genellikle dar ve derin vadide akış gösterir.
- B) Akarsularımızın büyük bölümü denge profiline yaklaşmıştır.
- C) Akarsular bol alüvyon taşır.
- D) Hidroelektrik potansiyelleri yüksektir.
- E) Aşındırma güçleri fazladır.

12) I. Orojenez esnasında kıvrılan dağ sistemlerini dik kesen akarsuların oluşturduğu vadilerdir.

II. Farklı dirençteki kayaların aşınması ile oluşan basamaklı vadilerdir.

III. Akarsuların yatağını yana aşındırarak oluşturduğu vadilerdir.

Yukarıda özellikleri verilen vadiler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

I	II	III
A) Çentik	Tabanlı	Kanyon
B) Boğaz	Tabanlı	Kanyon
C) Boğaz	Kanyon	Tabanlı
D) Çentik	Boğaz	Tabanlı
E) Boğaz	Çentik	Tabanlı

13) I. Hidroelektrik potansiyel fazladır.

II. Tabanlı vadi içinde akış gösterir.

III. Vadi içerisinde küçük kum birikintileri oluşur.

IV. Menderesler çizerek akmaya başlar.

Denge profiline yaklaşan bir akarsuda yukarıda verilen özelliklerden hangileri görülür?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) II, III ve IV

14) Akarsularda, diğer dış kuvvetler gibi yüksek yerleri aşındırıp alçak yerleri doldurmak için uğraşır.

Buna göre aşağıda verilen yeryüzü şekillerinden hangilerinin oluşumu diğerlerine göre daha uzun zaman alır?

- A) Delta
- B) Taban seviyesi ovası
- C) Peneplen
- D) Peribacası
- E) Kertik vadi

15) Aşağıda verilen yer şekillerinden hangisinin oluşumunda epirojenik hareketlerde etkili olmuştur?

- A) Seki
- B) Kırgıbayır
- C) Haliç
- D) Tabanlı vadi
- E) Kanyon vadi